

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
ELEANOR SHARPSTON
od 27. rujna 2018.¹

Predmet C-345/17

**Sergejs Buivids
uz sudjelovanje:
Datu valsts inspekcija**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Augstākātiesa (Vrhovni sud, Latvija))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Područje primjene Direktive 95/46/EZ – Video snimanje i objava na internetskoj stranici video snimke policajaca koji u policijskoj postaji obavljaju svoje dužnosti – Obrada osobnih podataka i sloboda izražavanja – Članak 9. Direktive 95/46”

1. Ovaj zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Latvijas Augstākātiesa (Vrhovni sud, Latvija) odnosi se na video snimanje i objavu na internetskim stranicama video snimke policajaca koji u policijskoj postaji obavljaju svoje dužnosti. Sud koji je uputio zahtjev traži smjernice u pogledu područja primjene Direktive 95/46/EZ o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka² te u pogledu tumačenja iznimke predviđene u njezinu članku 9. (u daljnjem tekstu: iznimka u novinarske svrhe).

Zakonodavstvo Unije

Povelja Europske unije o temeljnim pravima

2. Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života pojedinca zajamčeno je člankom 7. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)³. U skladu s člankom 8., „[s]vatko ima pravo na zaštitu osobnih podataka koji se na njega ili nju odnose. Takvi podaci moraju se obrađivati pošteno, u utvrđene svrhe i na temelju suglasnosti osobe o kojoj je riječ, ili na nekoj drugoj legitimnoj osnovi utvrđenoj zakonom. Svatko ima pravo na pristup prikupljenim podacima koji se na njega ili nju odnose i pravo na njihovo ispravljanje”. Članak 11. predviđa da svatko ima pravo na slobodu izražavanja koje uključuje slobodu mišljenja te primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja tijela javne vlasti⁴.

1 Izvorni jezik: engleski.

2 Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.). Ta je direktiva u međuvremenu stavljena izvan snage i zamijenjena Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. i ispravak SL 2018., L 127, str. 2.), s učinkom od 25. svibnja 2018.

3 SL 2010., C 83, str. 391.

4 Članci 7. i 11. Povelje odgovaraju pravima uspostavljenima člancima 8. i 10 (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života odnosno pravo na slobodu izražavanja) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda (u daljnjem tekstu: EKLJP), koja je potpisana u Rimu 4. studenoga 1950. Sve države članice Unije potpisnice su EKLJP-a, ali Europska unija joj kao takva još nije pristupila; vidjeti mišljenje 2/13 (Pristupanje Europske unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454.

3. U skladu s člankom 52. stavkom 3., u onoj mjeri u kojoj Povelja sadržava prava koja odgovaraju pravima zajamčenima EKLJP-om, značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz te konvencije.

Direktiva 95/46

4. U preambuli Direktive 95/46 navedeni su sljedeći ciljevi:

„potrebno [je] isključiti obradu podataka koju provodi fizička osoba izvršavanjem aktivnosti koje su isključivo osobne ili domaće naravi, kao što je dopisivanje i vođenje evidencije adresata;

[...]

s obzirom na važnost aktualnog razvitka, u okviru informacijskog društva, tehnika za prikupljanje, prijenos, rukovanje, snimanje, pohranjivanje ili komuniciranje zvučnih ili slikovnih podataka koji se odnose na fizičke osobe, [Direktiva 95/46] mora [se] primijeniti na obradu koja uključuje takve podatke;

[...]

obrada zvučnih i slikovnih podataka, kao u slučajevima video nadzora, nije u području primjene [Direktive 95/46] ako se provodi u svrhe javne sigurnosti, obrane, nacionalne sigurnosti ili tijekom državnih aktivnosti koje se odnose na kazneno pravo ili druge aktivnosti koje nisu u području primjene prava [Unije];

[...] u odnosu na obradu zvučnih i slikovnih podataka koja se provodi u svrhe novinarstva ili književnog ili umjetničkog izražavanja, posebno na audiovizualnom području, načela Direktive primjenjuju se ograničeno u skladu s odredbama predviđenima člankom 9. [Direktive 95/46];

[...]

obradu osobnih podataka u svrhe novinarstva ili književnog ili umjetničkog izražavanja, posebno na audiovizualnom području, potrebno [je] izuzeti od zahtjeva nekih odredbi [Direktive 95/46] u onoj mjeri u kojoj je to potrebno da bi se uskladila temeljna prava pojedinaca sa slobodom obavješćivanja i posebno s pravom na dobivanje i pružanje podataka, kako je zajamčeno posebno člankom 10. [EKLJP-a]; prema tome [bi] države članice morale propisati iznimke i odstupanja potrebna u svrhu uspostave ravnoteže između temeljnih prava u odnosu na opće mjere o opravdanosti obrade podataka [...]”⁵.

5. Članak 1. stavak 1. Direktive 95/46 predviđa da države članice „štite temeljna prava i slobode fizičkih osoba, a posebno njihova prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka”.

6. U članku 2. utvrđene su sljedeće definicije:

„(a) ‚osobni podaci’ znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi (osoba čiji se podaci obrađuju); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za [njezin] fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;

5 Uvodne izjave 12., 14., 16., 17. odnosno 37.

(b) ‚obrada osobnih podataka‘ (‚obrada‘) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[...]

(d) ‚nadzornik‘ znači fizička ili pravna osoba, javno tijelo, agencija ili bilo koje drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima utvrđuje svrhu i načine obrade osobnih podataka [...].

7. U skladu s člankom 3., Direktiva 95/46 primjenjuje se na:

„1. [...] osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja.

2. [Direktiva 95/46] ne primjenjuje [se] na obradu osobnih podataka:

- tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava [Unije], kao što je predviđeno u glavama V. i VI. Ugovora o Europskoj uniji i u svakom slučaju na postupke obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost (uključujući gospodarsku dobrobit države kada se operacija obrade odnosi na pitanja nacionalne sigurnosti) i aktivnosti države u području kaznenog prava,
- koju provodi fizička osoba tijekom aktivnosti isključivo osobne ili domaće naravi”.

8. Poglavlje II. naslovljeno je „Opća pravila o zakonitosti obrade osobnih podataka”. U skladu s člankom 6. stavkom 1., države članice osiguravaju da se osobni podaci obrađuju u skladu s kumulativnim uvjetima navedenima u toj odredbi. Među njima je i uvjet da se podaci mogu prikupljati samo u posebne, izričite i zakonite svrhe⁶. Članak 6. stavak 2. predviđa da nadzornik podataka mora osigurati postupanje u skladu s uvjetima iz stavka 1. članka 6.

9. U članku 7. utvrđena su mjerila za zakonitost obrade podataka. Među njima je i pitanje je li obrada potrebna u svrhe zakonitih interesa nadzornika podataka ili treće stranke ili stranaka kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti interesi podređeni člankom 1. stavkom 1. zaštićenim temeljnim pravima i slobodama osobe ili osoba čiji se podaci obrađuju⁷.

10. U skladu s člankom 9., koji je naslovljen „Obrada osobnih podataka i sloboda izražavanja” (te je dio poglavlja II. Direktive 95/46), „[d]ržave članice utvrđuju iznimke ili odstupanja od odredbi [poglavlja II.], poglavlja IV. i poglavlja VI. za obradu osobnih podataka izvršenu isključivo u novinarske svrhe ili radi umjetničkog ili književnog izražavanja jedino ako su potrebni radi usklađivanja prava na privatnost s popisima o slobodi izražavanja”.

11. Članak 13. predviđa da države članice mogu donijeti propise za ograničavanje područja primjene obveza i prava iz, među ostalim, članka 6. stavka 1. kada je takvo ograničavanje potrebno za zaštitu određenih interesa kao što su nacionalna sigurnost, obrana ili javna sigurnost.

6 Članak 6. stavak 1. točka (b). U skladu s uvjetima iz točaka (a), (c), (d) i (e) stavka 1. članka 6., osobni podaci moraju se obrađivati pošteno i zakonito; oni moraju biti prikladni, relevantni te ne smiju biti pretjerani u odnosu na svoju svrhu; moraju biti i točni te čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih su prikupljeni. Ti uvjeti nisu izravno relevantni za ovaj predmet.

7 Popis slučajeva u kojima je obradu osobnih podataka moguće smatrati zakonitom u smislu članka 7. iscrpan je i ograničen. U ovom je predmetu relevantna samo točka (f) članka 7.: vidjeti točke 67. do 71. u nastavku.

Nacionalno zakonodavstvo

12. Sud koji je uputio zahtjev navodi da je cilj nacionalnog zakonodavstva u pitanju zaštita temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a osobito prava na privatnost, u vezi s obradom osobnih podataka koji se odnose na fizičke osobe. U skladu s člankom 3. stavkom 3. Fizisko personu datu aizsardzibas likums (Zakon o zaštiti osobnih podataka), nacionalna pravila ne primjenjuju se na obradu osobnih podataka koju pojedinci provode za osobnu ili domaću uporabu te ako se, pored toga, osobni podaci pritom ne otkriju trećim stranama.

13. „Osobni podaci” su u tom zakonu definirani kao bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi. Obrada osobnih podataka je bilo koji postupak koji se provodi nad osobnim podacima, uključujući njihovo prikupljanje, snimanje, upisivanje, pohranu, organiziranje, mijenjanje, uporabu, prijenos i širenje, blokiranje ili brisanje.

14. U članku 5. Zakona o zaštiti osobnih podataka predviđena je iznimka od pravila tog zakona kada se osobni podaci obrađuju u novinarske svrhe u skladu sa zakonom naziva Par presi un citiem masu informacijas lidzekliem (Zakon o tiskanim i drugim medijima) ili u svrhu umjetničkog ili književnog izražavanja.

Činjenično stanje, postupak i prethodna pitanja

15. S. Buivids (za potrebe predmetnog slučaja, u daljnjem tekstu: nadzornik podataka) napravio je video snimku unutar latvijske policijske postaje. Snimka se odnosila na izjavu koju je dao policiji u okviru upravnog postupka koji je protiv njega pokrenut⁸. Na toj se snimci vide policijske prostorije i nekoliko policajaca koji obavljaju svoje dužnosti. Na njoj je zabilježen razgovor S. Buividsa s policajcima dok su oni izvršavali neke svoje upravne zadaće: moguće je čuti njega kao i odnosne policajce te osobu koja ga je pratila do policijske postaje. S. Buivids je video snimku objavio na internetskoj stranici www.youtube.com.

16. Data valsts inspekcija (Latvijska agencija za zaštitu podataka) utvrdila je odlukom od 30. kolovoza 2013. da je S. Buivids povrijedio relevantna nacionalna pravila (članak 8. stavak 1. Zakona o zaštiti podataka) jer policajce (osobe čiji su podaci obrađeni) nije, u skladu s tim pravilima, obavijestio o razlozima snimanja. Osim toga, on ni latvijskoj Agenciji za zaštitu podataka nije dao nikakve informacije o razlozima snimanja i objavljivanja video snimke na internetskoj stranici kojima bi pokazao da je cilj snimanja ispunjavao zahtjeve relevantnih nacionalnih pravila. Posljedično, Agencija za zaštitu podataka naložila je S. Buividsu da dotičnu snimku ukloni sa stranice YouTube i ostalih internetskih stranica na kojima je objavljena.

17. S. Buivids pokrenuo je postupak pred Administratīvā rajona tiesa (Općinski upravni sud) koji je odbio njegovu tužbu. S. Buivids je zatim podnio žalbu pred Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud, Latvija) zahtijevajući proglašenje odluke od 30. kolovoza 2013. nezakonitom te tražeći naknadu štete koju je zbog navedene odluke pretrpio. S. Buivids je u prilog svojoj tužbi tvrdio da je svojom snimkom htio skrenuti pozornost javnosti na, prema njegovu mišljenju, nezakonito ponašanje policije. U odluci kojom je upućeno prethodno pitanje nigdje nije navedeno da je S. Buivids odredio radnje koje su činile nezakonito ponašanje.

18. Administratīvā apgabaltiesa (Okružni upravni sud, Latvija) odbio je tužbu S. Buividsa zbog sljedećih razloga. Kao prvo, zaključio je da je na temelju snimke S. Buividsa moguće utvrditi osobe čiji su podaci obrađeni. Kao drugo, istaknuo je da S. Buivids video snimku nije napravio u novinarske svrhe u skladu s latvijskim pravilima. Snimivši policajce na njihovu radnom mjestu dok su obavljali svoje dužnosti, a pritom ih ne obavijestivši o konkretnoj svrsi obrade osobnih podataka u pitanju, S. Buivids je povrijedio

⁸ Sud koji je uputio zahtjev u odluci kojom ga je uputio navodi da je S. Buividsu u okviru tog upravnog postupka kasnije izrečena novčana kazna.

članak 5. i članak 8. stavak 1. Zakona o zaštiti osobnih podataka. Kao treće, Nacionalna agencija za zaštitu osobnih podataka zatražila je od S. Buividsa da snimku ukloni s internetskih stranica na kojima je objavljena, jer je osobne podatke nezakonito obradio. Taj je zahtjev bio i legitiman i proporcionalan. Naposljetku, između prava S. Buividsa na slobodu izražavanja i prava osoba čiji su podaci obrađeni na privatnost nije bilo očitog sukoba, jer S. Buivids nije naveo koji mu je bio cilj objavljanja snimke. Osim toga, snimka javnost nije obavještavala o aktualnim događajima; niti je otkrivala ikakvo nezakonito ponašanje policije.

19. S. Buivids podnio je protiv te presude kasacijsku žalbu sudu koji je uputio zahtjev. Taj sud ističe da se slučaj S. Buividsa odnosi na jednu video snimku policajaca koji obavljaju svoje dužnosti djelujući kao predstavnici javnih tijela. Nejasno je spadaju li radnje S. Buividsa u područje primjene Direktive 95/46 te primjenjuje li se iznimka u novinarske svrhe iz članka 9. te direktive na izražavanje osobnog mišljenja o radu policije i objavu video snimke policajaca koji obavljaju svoje dužnosti na internetskoj stranici www.youtube.com. Shodno tomu, sud koji je uputio zahtjev od Suda traži smjernice u pogledu sljedećih pitanja:

- „1. Ulaze li u područje primjene Direktive 95/46 aktivnosti, poput onih o kojima je riječ u glavnom postupku, koje obuhvaćaju snimanje pripadnika policije u policijskoj postaji dok provode postupovne radnje te objavljanje snimljenog videa na internetskoj stranici www.youtube.com?
2. Treba li Direktivu 95/46 tumačiti na način da se gore navedene aktivnosti može smatrati obradom osobnih podataka u novinarske svrhe u smislu članka 9. te direktive?”

20. Pisana očitovanja podnijeli su S. Buivids, vlade Austrije, Češke Republike, Italije, Latvije, Poljske i Portugala te Europska komisija. S. Buivids, latvijska vlada i Komisija sudjelovali su na raspravi održanoj 21. lipnja 2018., zajedno sa švedskom vladom, koja nije podnijela pisana očitovanja.

Prvo pitanje

21. Sud koji je uputio zahtjev prvim pitanjem pita primjenjuje li se Direktiva 95/46 na pojedinca koji napravi video snimku policajaca dok obavljaju svoje dužnosti te je potom objavi na internetskoj stranici kao što je YouTube.

22. S. Buivids, Češka Republika, Italija, Poljska, Portugal i Komisija ističu da te radnje ulaze u područje primjene Direktive 95/46. Austrija i Latvija tvrde suprotno.

23. Meni se čini da aktivnosti poput onih S. Buividsa ulaze u područje primjene Direktive 95/46.

24. Video snimka policajaca dok obavljaju svoje dužnosti koja je napravljena u policijskim prostorijama podliježe tekstu članka 3. stavka 1. Direktive 95/46 u mjeri u kojoj čini obradu osobnih podataka koja se u cijelosti ili djelomično provodi automatskim putem. Sud je već presudio da „osobni podaci”, u skladu s člankom 2. točkom (a) te direktive, uključuju sliku osobe snimljene kamerom⁹. Iz članka 2. točke (b) proizlazi da video snimka načelno čini „obradu osobnih podataka” u smislu da je obuhvaćena pojmom „bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, [...] kao što je prikupljanje, snimanje, [...] pohrana”¹⁰. Sud je ranije utvrdio da učitavanje osobnih podataka na internetsku stranicu čini obradu u smislu članka 2. točke (b) Direktive 95/46¹¹.

9 Presuda od 11. prosinca 2014., Rynes, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 21. i 22.

10 Presuda od 11. prosinca 2014., Rynes, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 23. i 24.

11 Presuda od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 26.

25. Objava takve video snimke na internetskoj stranici stoga očito spada pod pojam „obrade” osobnih podataka iz članka 3. stavka 1. Direktive 95/46¹².

26. Moje tumačenje članka 2. točaka (a) i (b) u vezi s člankom 3. stavkom 1. u skladu je s ciljevima Direktive 95/46, prema kojima se ta direktiva treba primjenjivati na, među ostalim, snimanje, pohranjivanje ili komuniciranje zvučnih i slikovnih podataka koji se odnose na fizičke osobe¹³. Činjenica da uvodna izjava 16. Direktive 95/46 predviđa da područje primjene te direktive treba biti ograničeno u pogledu državne obrade zvučnih i slikovnih podataka koja se „provodi u svrhe javne sigurnosti, obrane, nacionalne sigurnosti ili tijekom državnih aktivnosti koje se odnose na kazneno pravo ili druge aktivnosti koje nisu u području primjene prava [Unije]” znači da je zakonodavac smatrao da se Direktiva 95/46, *a contrario*, treba primjenjivati na video snimke koje nemaju takva obilježja i svrhu¹⁴.

27. Austrija smatra da se Direktiva 95/46 ne primjenjuje na aktivnosti poput onih S. Buividsa. Ističe da je u odluci kojom je upućeno prethodno pitanje navedeno da javni službenici, u skladu s latvijskim pravom, nemaju pravo na privatnost u smislu obrade osobnih podataka kada obavljaju svoje službene dužnosti – to je zato što službenici koji obavljaju svoje dužnosti moraju prihvatiti da javno djeluju te da njihove radnje mogu podlijegati nadzoru.

28. Ne prihvaćam taj protuargument.

29. Tekst Direktive 95/46 ne predviđa nijednu izričitu iznimku koja javne službenike, kao što su policajci, isključuje iz područja primjene te direktive. Ni uvodne izjave ne upućuju na takav cilj.

30. Osim toga, tu direktivu treba tumačiti na način koji je u skladu s temeljnim pravima. Javni službenici su pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje) i pravom na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje), koje proizlazi iz općenitijeg prava na privatnost, načelno jednako zaštićeni kao i ostali pojedinci¹⁵. Drukčije stajalište dovelo bi do negativnih posljedica jer bi javne službenike učinilo ranjivima u pogledu njihovih prava na privatnost te bi moglo otežati zapošljavanje i zadržavanje osoblja u javnom sektoru.

31. Osim toga, kako je Sud istaknuo, pojam „privatni život” ne smije se usko tumačiti te stoga nema načelnih razloga koji opravdavaju isključenje profesionalnih aktivnosti¹⁶.

32. Latvija ističe da se Direktiva 95/46 zbog četiriju razloga ne primjenjuje na radnje poput onih S. Buividsa. Kao prvo, iz doslovnog tumačenja članka 3. stavka 1. proizlazi da podaci u pitanju moraju biti dio sustava arhiviranja da bi se Direktiva 95/46 primjenjivala. Sud koji je uputio zahtjev navodi da je S. Buivids napravio jednu video snimku. Njegove se aktivnosti stoga ne mogu smatrati organiziranim ili strukturiranim da bi bile dio sustava arhiviranja. Kao drugo, članak 3. stavak 1. treba tumačiti u skladu s ciljevima Direktive 95/46, među kojima je i zaštita prava na privatnost. Pravilno shvaćena veza između tog cilja i objave jedne video snimke na internetu preslaba je. Kao treće, pojedince na video snimci nije moguće utvrditi bez mnogo napora. Ta snimka stoga ne sadržava „podatke koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi” u smislu definicije „osobnih podataka” iz članka 2. točke (a) direktive. Naposljetku, ovaj se predmet

12 Presuda od 6. studenoga 2003., Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, t. 25. i 26. Taj se predmet odnosio na objavu, od strane vjeroučitelja, internetskih stranica koje su župljanima koji su se pripremali na krizmu omogućavale potrebne informacije.

13 Uvodna izjava 14.

14 Uvodna izjava 16.; vidjeti točku 4. *supra*.

15 Presuda od 16. srpnja 2015., ClientEarth i PAN Europe/EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, t. 30.

16 Presuda od 9. studenoga 2010., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, EU:C:2010:662, t. 59.

razlikuje od predmeta Lindqvist¹⁷: u potpunosti je osobne podatke objavljene na internetu bilo moguće locirati upisivanjem imena ili drugih informacija u tražilicu. Latvija dodaje da su radnje koje je Agencija za zaštitu podataka poduzela protiv S. Buividsa u svakom slučaju bile osnovane jer je područje primjene Zakona o zaštiti podataka šire od područja primjene Direktive 95/46.

33. Argumente koje Latvija iznosi u pogledu područja primjene Direktive 95/46 odbijam zbog sljedećih razloga.

34. Tekst članka 3. stavka 1. ne tumačim kao latvijska vlada. U njemu nije navedeno da je za primjenjivost Direktive 95/46 potrebno da u slučaju obrade osobnih podataka koja se u cijelosti ili djelomično provodi automatskim putem ti podaci *ujedno* budu dio sustava arhiviranja. Umjesto toga, čini mi se da se članak 3. stavak 1. Direktive 95/46 primjenjuje u svakoj od tih dviju situacija: (i.) na obradu osobnih podataka koja se u cijelosti ili djelomično provodi automatskim putem *i* (ii.) na podatke koji se ne obrađuju automatski, nego su dio (ili je predviđeno da budu dio) sustava arhiviranja.

35. Zaštita prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka važan je cilj Direktive 95/46. Prava policajaca koje je S. Buivids snimio ključna su za ovaj predmet. Kao pojedinci čiji su podaci obrađeni, može ih se utvrditi te su objavljeni podaci koji se na njih odnose. Dakle, na prvu je vidljivo da se radi o jasnoj povredi njihovih temeljnih prava zajamčenih člancima 7. i 8. Povelje¹⁸. Nije važno jesu li objavljeni podaci osjetljivi niti je li se pojedincima u pitanju na bilo koji način naštetilo¹⁹.

36. Težina utvrđivanja osoba čiji se podaci obrađuju nije kriterij predviđen Direktivom 95/46 te ga stoga nije moguće upotrijebiti da bi se ocijenilo jesu li uvjeti iz članka 3. stavka 1. ispunjeni. Isto tako, Direktiva 95/46 ne zahtijeva da osobni podaci uključuju informacije, kao što su ime ili adresa, na temelju kojih je pojedinca moguće potražiti na internetu prije nego što on može navoditi da su povrijeđena njegova prava na zaštitu podataka.

37. Radi cjelovitosti dodajem da se članak 3. stavak 2. Direktive 95/46, prema mojemu mišljenju, ne primjenjuje u ovom predmetu. Tom je odredbom predviđeno da se direktiva ne primjenjuje na obradu osobnih podataka „tijekom aktivnosti koja je izvan područja primjene prava [Unije] [...] i u svakom slučaju na postupke obrade koji se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost [...] i aktivnosti države u području kaznenog prava”. Budući da je članak 3. stavak 2. iznimka od pravila koja uređuju područje primjene te direktive, mora ga se usko tumačiti²⁰. Sve aktivnosti navedene kao primjeri čine aktivnosti države ili tijela države koje nisu povezane s raznim sferama aktivnosti pojedinaca. Namijenjene su definiranju područja primjene predviđene iznimke, čega je posljedica to da se ona primjenjuje samo na one aktivnosti koje su izričito navedene ili koje se može svrstati u istu kategoriju (*ejusdem generis*)²¹.

38. Radnje S. Buividsa bile su aktivnosti pojedinca koji je izražavao svoja osobna stajališta. Stoga je očito da se članak 3. stavak 2. prva alineja Direktive 95/46 na njih ne primjenjuje.

39. Što se tiče članka 3. stavka 2. druge alineje Direktive 95/46, Sud je utvrdio da se u toj odredbi, ako je se tumači s obzirom na ciljeve izražene u uvodnoj izjavi 12., dopisivanje i vođenje evidencije adresata spominje – u vezi s navedenom iznimkom – kao primjere obrade podataka koju fizička osoba provodi tijekom isključivo osobne ili kućne aktivnosti. Iz toga proizlazi da se tu iznimku mora tumačiti na način da se odnosi samo na aktivnosti koje se izvršavaju u okviru privatnog ili obiteljskog života pojedinaca²².

17 Presuda od 6. studenoga 2003., C-101/01, EU:C:2003:596

18 Presuda od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 66.

19 Presuda od 8. travnja 2014., Digital Rights Ireland i dr., C-293/12 i C-594/12, EU:C:2014:238, t. 33.

20 Presuda od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 38.

21 Presuda od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 36. i 37. i navedena sudska praksa

22 Presuda od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 43. i 44.

40. Stoga se ni članak 3. stavak 2. prva alineja Direktive 95/46 ne primjenjuje na aktivnosti S. Buividsa. Objava video snimke na internetu nije bila dio njegova privatnog ili obiteljskog života. Naprotiv: podaci su objavom postali raspoloživi i dostupni neograničenom broju ljudi.

41. Zato zaključujem da aktivnosti poput (video) snimanja javnih službenika dok obavljaju dužnosti na svojem radnom mjestu i kasnijeg objavljivanja video snimke na internetu čine obradu osobnih podataka koja se u cijelosti ili djelomično provodi automatskim putem u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 95/46.

Drugo pitanje

42. Sud koji je uputio zahtjev drugim pitanjem želi doznati treba li za radnje poput onih S. Buividsa smatrati da ulaze u područje primjene iznimke u novinarske svrhe iz članka 9. Direktive 95/46.

43. Taj sud u odluci kojom je uputio prethodno pitanje navodi da bi aktivnosti S. Buividsa bile izuzete od uvjeta iz članka 8. Zakona o zaštiti osobnih podataka, koji zahtijevaju da nadzornik podataka osobu ili osobe čiji se podaci obrađuju na predviđen način obavijesti o namjeravanoj svrsi video snimke, da je on svoju video snimku napravio i objavio u novinarske svrhe u skladu s relevantnim nacionalnim pravilima.

44. U tom pogledu ističem da države članice moraju, kada u svoje nacionalno pravo prenose direktive poput Direktive 95/46, osigurati da se nacionalna pravila tumače na način koji omogućuje postizanje pravične ravnoteže između raznih temeljnih prava zaštićenih pravnim poretom Unije. Nadalje, prilikom provedbe nacionalnih mjera za prenošenje direktiva na tijelima i sudovima država članica je ne samo da tumače svoje nacionalno pravo na način koji je u skladu s tim direktivama nego i da ga ne tumače na način koji bi bio u sukobu s navedenim temeljnim pravima ili drugim općim načelima prava Unije, kao što je načelo proporcionalnosti²³.

45. Sud je već naveo da članak 9. treba tumačiti s obzirom na ciljeve Direktive 95/46 i sustava koji je njome uspostavljen²⁴. Iz članka 1. proizlazi da ti ciljevi uključuju omogućavanje slobodnog prijenosa osobnih podataka i zaštitu temeljnih prava i sloboda pojedinaca, a osobito prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka. U članku 9. direktive određeno je kako ta dva cilja treba uskladiti. Države članice imaju obvezu postizanja potrebne ravnoteže²⁵.

46. Iz zakonodavne povijesti Direktive 95/46 proizlazi da se iznimku u novinarske svrhe treba usko primjenjivati. Tekst koji se sada nalazi u članku 9. Direktive 95/46 nije postojao u Komisijinu izvornom prijedlogu²⁶. On je ubačen pet godina nakon što je taj prijedlog izložen, na temelju izmjena koje je predložio Europski parlament kako bi se pojasnilo da države članice trebaju iznimke i odstupanja predvidjeti samo ako su potrebni radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja²⁷.

23 Presuda od 29. siječnja 2008., *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, t. 68. i navedena sudska praksa.

24 Presuda od 16. prosinca 2008., *Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia*, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 50. do 53.

25 Vidjeti uvodne izjave 17. i 37. Direktive 95/46.

26 COM(90) 314 *final* od 13. rujna 1990. Izvorni prijedlog sadržavao je nacrt članka 19. koji je dopuštao državama članicama da od odredbi direktive o tiskanim i audiovizualnim medijima odstupe u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađivanja temeljnih prava pojedinaca sa slobodom izražavanja. Taj je prijedlog dvaput izmijenjen, Komisijinim prijedlozima COM(92) 422 *final* od 15. listopada 1992. i COM(95) 375 *final* od 18. srpnja 1995.

27 Vidjeti Odluku o zajedničkom stajalištu Vijeća s ciljem donošenja direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (C4-0051/95 – 00/0287(COD)) (SL 1995., C 166, str. 105.).

47. Članak 9. može se podijeliti na dva dijela. U prvom dijelu se državama nalaže da predvide iznimke i odstupanja od, među ostalim, općih pravila o zakonitosti obrade osobnih podataka, poput onih u člancima 6. i 7. te direktive. U drugom dijelu je naglašeno da je takve iznimke ili odstupanja moguće predvidjeti u odnosu na obradu osobnih podataka koja se provodi isključivo u novinarske svrhe *samo* u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja²⁸.

48. Sud je već utvrdio da pojam „novinarske svrhe” treba široko tumačiti u kontekstu prava na slobodu izražavanja²⁹; te je odredio nekoliko kriterija koje treba uzeti u obzir. Kao prvo, novinarstvo nije ograničeno na medijska poduzeća: umjesto toga, odnosi se na svaku osobu koja se bavi tom aktivnosti. Kao drugo, nevažan je čimbenik ostvaruje li se dotičnim novinarstvom dohodak. Kao treće, metode komunikacije se mijenjaju i razvijaju: stoga nije važno provodi li se obrada i prijenos podataka konvencionalnim ili čak staromodnim sredstvima (primjerice, na papiru ili radio valovima) ili pak novijim metodama (primjerice, učitavanjem podataka na internet). Naposljetku, s obzirom na te kriterije, „novinarskim aktivnostima” moguće je smatrati radnje čiji je cilj javnosti otkriti informacije, mišljenja ili ideje³⁰.

49. Jesu li aktivnosti poput onih S. Buividsa obuhvaćene pojmom „novinarske svrhe” iz članka 9. Direktive 95/46?

50. S. Buivids tvrdi, pri čemu ga podupiru portugalska i švedska vlada, da se članak 9. Direktive 95/46 može primjenjivati na njegove radnje te da je on izuzet od odredbi poglavlja II. te direktive. Češka Republika i Poljska na to odgovaraju da članak 9. nije primjenjiv u ovom predmetu. Austrija, Italija i Komisija ističu da o primjenjivosti iznimke u novinarske svrhe u konačnici treba odlučiti nacionalni sud. Prema navodu Latvije, iako radnje S. Buividsa ne ulaze u područje primjene Direktive 95/46, primjenjuju se relevantna nacionalna pravila.

51. Ciljevi otkrivanja podataka u predmetnom slučaju očito su činjenična pitanja za čiju ocjenu Sud nije nadležan. Ipak, Sud prilikom tumačenja članka 9. Direktive 95/46 treba sudu koji je uputio zahtjev pružiti okvir potreban za provedbu te ocjene. Sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) u kojoj su tumačene odgovarajuće odredbe EKLJP-a (članci 8. i 10.) pruža neke korisne smjernice.

52. ESLJP je tako, prilikom tumačenja članka 10. EKLJP-a, utvrdio da „mogućnost pojedinaca da na internetu sami objavljuju sadržaje pruža do sada neviđenu platformu za ostvarivanje slobode izražavanja” [neslužbeni prijevod] te da objavljivanje vijesti i komentara na internetskoj stranici jest novinarska aktivnost³¹. Taj je sud više puta priznao ključnu ulogu medija u unapređivanju i zaštiti prava javnosti na primanje i širenje informacija i ideja³². Također je uvažio da funkcija stvaranja raznih „platformi za javne rasprave nije ograničena na [konvencionalne] medije [...]. S obzirom na važnu ulogu koju internet ima u poboljšavanju pristupa javnosti vijestima te u širenju informacija [...], funkcija blogera i popularnih korisnika društvenih medija može se izjednačiti s [ulogom] ‚javnih čuvara’ kada je riječ o zaštiti koju pruža članak 10. [EKLJP-a]”³³. [neslužbeni prijevod]

28 Iznimka se odnosi i na obradu osobnih podataka radi umjetničkog ili književnog izražavanja, što nije relevantno u kontekstu glavnog postupka: dodatno vidjeti točku 10. *supra*.

29 Presuda od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 56.

30 Presuda od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727, t. 58. do 61.

31 Presuda ESLJP-a od 16. lipnja 2015., Delfi AS protiv Estonije [GC], CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, t. 110. i navedena sudska praksa, i t. 112.

32 Presuda ESLJP-a od 8. studenoga 2016., Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske, CE:ECHR:2016:1108JUD001803011, t. 165. i navedena sudska praksa

33 Presuda od 8. studenoga 2016., Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske, CE:ECHR:2016:1108JUD001803011, t. 166. i 168.

53. Stoga mi se čini jasnim da je za pojedinca koji se bavi takozvanim „građanskim” novinarstvom prikupljajući i šireći informacije kako bi javnosti otkrio informacije, mišljenja ili ideje moguće smatrati da obrađuje osobne podatke u novinarske svrhe u smislu članka 9. Direktive 95/46³⁴.

54. Iz toga proizlazi da se ne slažem sa stajalištima Češke Republike i Portugala u dijelu kojem tvrde da novinarstvo uvijek podrazumijeva određenu razinu formalizma i profesionalnih postupaka ili kontrole. Čak i ako je u prošlosti to uglavnom bio slučaj, zbog napretka tehnologije i promjena u društvenim navikama pojam novinarstva danas nije moguće ograničiti na reguliranu profesiju³⁵.

55. Međutim, to nipošto ne znači da *svako* otkrivanje podataka koji se odnose na osobu koju je moguće utvrditi, a koje pojedinac izvrši objavom sadržaja na internetu, treba smatrati novinarstvom te da se na njega stoga primjenjuje iznimka iz članka 9. Direktive 95/46. U toj se odredbi izričito navodi da se iznimka u novinarske svrhe primjenjuje samo u mjeri u kojoj je to potrebno radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja; te da obrada podataka mora biti *isključivo* u novinarske svrhe.

56. Gdje onda treba povući liniju?

57. U tom pogledu podsjećam da članak 9. Direktive 95/46 obvezu postizanja odgovarajuće ravnoteže između suprotstavljenih temeljnih prava – zaštite privatnosti i slobode izražavanja – nameće isključivo državama članicama. Međutim, Sud može i treba pružiti potrebne smjernice kako bi osigurao pravilnu i ujednačenu primjenu načela koja je utvrdio zakonodavac Unije. Smatram da sljedeći pristup može biti od pomoći.

58. Kao prvo, u svakom pojedinačnom slučaju nacionalni sud treba ispitati je li sadržaj obznanjen obradom podataka takve naravi da se radi „otkrivanju informacija, mišljenja i ideja javnosti” u smislu kriterija iz presude Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia³⁶. Ova odluka kojom je upućeno prethodno pitanje sadržava dovoljno elemenata da Sud ocijeni ispunjava li video snimka S. Buividsa taj kriterij te je na nacionalnim sudovima da utvrde dodatne potrebne činjenice³⁷. Ako predmetna video snimka nema takav sadržaj, iznimka iz članka 9. Direktive 95/46 u svakom slučaju se na nju ne bi primjenjivala.

59. Kao drugo, nacionalni sud treba utvrditi je li obrada podataka u pitanju provedena *isključivo* u novinarske svrhe. U odluci kojom je upućeno prethodno pitanje navedeno je da S. Buivids nije izjavio s kojim je ciljem napravio i objavio video snimku. Međutim, na raspravi pred Sudom je istaknuto da je možda htio prokazati nepropisno postupanje policije (tipičan cilj dobrog novinarstva u javnom interesu). Opet je nacionalni sud, kao jedini nadležan ocjenjivati činjenice, ti koji trebaju utvrditi je li to doista bila svrha radnji S. Buividsa te je li to bila njegova isključiva svrha. Prisutnost drugih elemenata (kao što je uvjerenje u neotuđivo pravo na snimanje policije i objavljivanje odnosnih snimki zbog pukog razloga da se radi o javnim službenicima, ili jednostavni voajerizam) značila bi da kriterij „isključivo u novinarske svrhe” nije ispunjen. Iznimka iz članka 9. u tom se slučaju ne bi primjenjivala.

34 Vidjeti bilješku 30 *supra*.

35 Vidjeti novine *Guardian*, „The rise of citizen journalism” („Uspon građanskog novinarstva”), 11. lipnja 2012. *Financial Times* je kao „osobu godine” 2017. proglasio Susan Fowler, mladu Amerikanku koja je razotkrila spolno zlostavljanje u društvu Uber tako što je u obliku bloga obznanila svoja iskustva te inspirirala i ostale žene da to učine. Novinarstvo ni prije interneta nije u formalnom smislu bilo ograničeno na određenu profesiju. Tako primjerice, *Samizdat*, prikriveni sustav u SSSR-u i zemljama u njegovoj sferi utjecaja kojim su se književna djela tiskala i privatnim putevima distribuirala kako bi se izbjegla vladina cenzura, omogućavao je običnim pojedincima da izraze svoja stajališta.

36 Presuda od 16. prosinca 2008., C-73/07, EU:C:2008:727; vidjeti točku 48. *supra*.

37 Budući da je prethodno pitanje ovdje uputio Vrhovni sud, možda će trebati predmet vratiti nižem sudu kako bi utvrdio te dodatne činjenice.

60. Kao treće, nacionalni sud će morati ispitati uvjet prema kojem su člankom 9. predviđene iznimke od uobičajenih zahtjeva direktive koji štite osobne podatke dopuštene „*samo ako su potrebne* radi usklađivanja prava na privatnost s propisima o slobodi izražavanja” (moje isticanje). U ustaljenoj sudskoj praksi Suda naglašeno je da odstupanja od prava na zaštitu osobnih podataka zajamčena člankom 8. Povelje i ograničenja tih prava moraju biti u granicama onoga što je strogo nužno te da ih se mora usko tumačiti³⁸.

61. U EKLJP-u ne postoji odredba ekvivalentna članku 8. Povelje (zaštita osobnih podataka). ESLJP je u svojoj sudskoj praksi to pravo izjednačio s pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života zajamčenim člankom 8. EKLJP-a te ga je smatrao konkretizacijom prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka³⁹. Presude tog suda o odvagivanju članaka 8. i 10. EKLJP-a tako pružaju okvir unutar kojeg treba uskladiti temeljna prava na privatnost osobnih podataka i na slobodu izražavanja: zadaća koju nameće članak 9. Direktive 95/46.

62. ESLJP je u pogledu odvagivanja koje nacionalna tijela (a posljedično i nacionalni sudovi) moraju provesti kako bi uskladila prava zajamčena člancima 8. i 10. EKLJP-a utvrdio da ta dva prava zaslužuju jednako poštovanje⁴⁰. Kao relevantni koraci do sada su određeni: (i.) ispitivanje doprinosa raspravi od javnog interesa; (ii.) ocjenjivanje stupnja poznatosti osobe u pitanju; (iii.) razmatranje teme objave; (iv.) ocjenjivanje ranijeg ponašanja osobe u pitanju; (v.) sagledavanje sadržaja, oblika i posljedica objave i (vi.) uzimanje u obzir okolnosti u kojima su informacije prikupljene.

63. U ocjeni je li se objava elemenata privatnog života odnosila i na pitanje javnog interesa, taj je sud u obzir uzimao važnost pitanja za javnost i narav objavljenih informacija. Nadalje, javni se interes obično odnosi na pitanja koja na javnost utječu u tolikoj mjeri da se ona za njih opravdano može zainteresirati, koja privlače njezinu pažnju ili koja je se značajno tiču, osobito u smislu da utječu na dobrobit građana ili na život zajednice⁴¹. ESLJP je utvrdio da je opasnost od štete koju za ostvarivanje i uživanje ljudskih prava i sloboda, osobito za pravo na poštovanje privatnog života, izazivaju sadržaj i objave na internetu zasigurno veća od takve opasnosti koju izazivaju medijske objave putem staromodnijih tehnologija kao što je tisak⁴².

64. Informacije koje su u ovom predmetu izložene Sudu u okviru odluke kojom je upućeno prethodno pitanje nisu sasvim jasne. Sud koji je uputio zahtjev navodi da video snimka S. Buividsa ne prikazuje nikakve aktualne vijesti ili nezakonito ponašanje policije; te ne upućuje na to da je ijedan od policajaca na snimci javna ličnost. Nisu navedene nikakve informacije o ranijem ponašanju bilo koje osobe u pitanju. Čini se da je jedina tema snimke bila činjenica da je S. Buivids bio u policijskim prostorijama u vezi s upravnim postupkom koji se njega ticao. Osobe čiji su podaci obrađeni (policajci) znale su da ih se snima, ali S. Buivids im nije naveo konkretnu svrhu snimanja. On je na raspravi potvrdio da mu policajci nisu dali izričito dopuštenje, niti za snimanje niti za kasniju objavu na internetu.

65. Jasno je da je S. Buivids objavom svoje video snimke na internetu povrijedio temeljno pravo osoba čiji su podaci obrađeni na privatnost. Nije ništa poduzeo kako bi ublažio razmjer te povrede – primjerice, zamučivanjem ili prikriivanjem njihovih lica ili izmjenom njihovih glasova prije objave snimke.

38 Presuda od 11. prosinca 2014., Ryneš, C-212/13, EU:C:2014:2428, t. 28. i 29. i navedena sudska praksa

39 Presuda ESLJP-a od 27. lipnja 2017., Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy protiv Finske [GC], CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, t. 8. do 28. Taj je predmet proizašao iz činjeničnih okolnosti u pogledu kojih je donesena presuda Suda od 16. prosinca 2008., Satakunnan Markkinapörssi i Satamedia, C-73/07, EU:C:2008:727. Postupak pred ESLJP-om pokrenut je tužbom br. 931/13. Četvrti odjel tog suda donio je presudu 21. srpnja 2015. Tužitelj je zahtjev da se predmet uputi velikom vijeću odobren je 14. prosinca 2015.; a to je vijeće presudu donijelo 27. lipnja 2017.

40 Presuda ESLJP-a od 16. lipnja 2015., Delfi AS protiv Estonije [GC], CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, t. 139.

41 Presuda ESLJP-a od 27. lipnja 2017., Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy protiv Finske [GC], CE:ECHR:2017:0627JUD000093113, t. 165., 166. i 171.

42 Presuda ESLJP-a od 16. lipnja 2015., Delfi AS protiv Estonije [GC], CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, t. 133.

66. S obzirom na ograničene informacije dostupne Sudu, čini mi se vjerojatnim da nisu ispunjeni ranije navedeni kriteriji za utvrđenje da pravo na slobodu obavješćivanja u danom slučaju ima prednost pred pravom na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Međutim, naglašavam da je na nacionalnim sudovima da dovrše postupak utvrđivanja potrebnih činjenica te da, na temelju toga, provedu konačnu ocjenu u predmetnom slučaju.

67. Radi cjelovitosti se trebam osvrnuti i na argument Češke Republike prema kojem su aktivnosti obrade podataka koje je S. Buivids izvršio nezakonite na temelju članka 7. točke (f) Direktive 95/46. Ta odredba sadržava iscrpan i ograničen popis slučajeva u kojima je obradu osobnih podataka moguće smatrati zakonitom⁴³, pod uvjetom da su ti podaci u skladu s načelima u pogledu kvalitete podataka utvrđenima u članku 6. te direktive.

68. U skladu s člankom 7. točkom (f), obrada je zakonita ako je potrebna u svrhe zakonitog interesa nadzornika podataka (u ovom predmetu je to S. Buivids) ili treće stranke ili stranaka kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti interesi podređeni člankom 1. stavkom 1. zaštićenim interesima za temeljna prava i slobode osobe ili osoba čiji se podaci obrađuju. Za ocjenu toga potrebno je odvagnuti suprotstavljena prava i interese⁴⁴.

69. Čini mi se da je u tom pogledu primjenjiv pristup koji Sud koristi prilikom tumačenja članka 7. točke (e) Direktive 95/46 u vezi s člankom 6. stavkom 1. točkom (b)⁴⁵. Članak 7. točku (f) stoga treba tumačiti u vezi s člankom 6. stavkom 1. točkom (b) te direktive.

70. U odluci kojom je upućeno prethodno pitanje navodi se da je prvostupanjski sud utvrdio da S. Buivids osobe čiji su podaci obrađeni nije obavijestio o konkretnoj svrsi snimanja. S obzirom na to, čini se vjerojatnim da barem dva kumulativna uvjeta iz članka 6. stavka 1. točke (b) – da su podaci „prikupljeni u posebne, izričite i zakonite svrhe” – nisu bili ispunjeni.

71. Iz toga proizlazi da članak 7. točka (f) Direktive 95/46 nije primjenjiv.

72. Naposljetku, naglašavam da su moguće posebne okolnosti u kojima istraživačko novinarstvo ozbiljne povrede može otkriti samo putem neke vrste prikrivene operacije. Takvu situaciju obilježavat će visok stupanj javnog interesa za istraživanje i objavu (što nužno uključuje obradu podataka). Međutim, i u tom će se slučaju morati provesti pažljiva ocjena kako bi se ostvarila odgovarajuća ravnoteža između suprotstavljenih temeljnih prava u pitanju. To osjetljivo pitanje ovdje neću dalje razmatrati jer smatram da se ono, s obzirom na činjenice kojima Sud raspolaže, ne javlja u ovom predmetu.

73. Zaključujem da kada pojedinac koji po struci nije novinar napravi video snimke koje objavi na internetskoj stranici, te video snimke mogu spadati pod pojam „novinarske svrhe” u smislu članka 9. Direktive 95/46 ako se dokaže da su navedene aktivnosti izvršene isključivo u takve svrhe. U skladu s tom odredbom, na nacionalnim je tijelima, podložno nadzoru od strane nacionalnih sudova, da razmotre i usklade temeljno pravo na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka osobe ili osoba čiji se podaci obrađuju i temeljno pravo nadzornika podataka na slobodu izražavanja. Ta tijela prilikom tog odvagivanja moraju uzeti u obzir: (i.) doprinosi li objavljeni sadržaj raspravi od javnog interesa; (ii.) stupanj poznatosti osobe ili osoba u pitanju; (iii.) temu objave; (iv.) ranije ponašanje osobe u pitanju; (v.) sadržaj, oblik i posljedice objave u pitanju i (vi.) okolnosti u kojima su informacije prikupljene.

43 Presuda od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 104. i navedena sudska praksa; vidjeti i točku 105. te presude.

44 Presuda od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 74. i navedena sudska praksa

45 Presuda od 27. rujna 2017., Puškár, C-73/16, EU:C:2017:725, t. 110. i navedena sudska praksa; također vidjeti mišljenje nezavisne odvjetnice J. Kokott u tom predmetu, EU:C:2017:253, t. 106.

Zaključak

74. S obzirom na sva navedena razmatranja, smatram da Sud treba na sljedeći način odgovoriti na pitanja koja je postavio Latvijas Augstākātiesa (Vrhovni sud, Latvija):

- Aktivnosti poput (video) snimanja javnih službenika dok obavljaju dužnosti na svojem radnom mjestu i kasnijeg objavljivanja video snimke na internetu jesu obrada osobnih podataka koja se u cijelosti ili djelomično provodi automatskim putem u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka.
- Kada pojedinac koji po struci nije novinar napravi video snimke koje objavi na internetskoj stranici, te video snimke mogu spadati pod pojam „novinarske svrhe” u smislu članka 9. Direktive 95/46 ako se dokaže da su navedene aktivnosti izvršene isključivo u takve svrhe.
- U skladu s člankom 9. Direktive 95/46, u danom je slučaju na nacionalnim tijelima, podložno nadzoru od strane nacionalnih sudova, da razmotre i usklade temeljno pravo na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka osobe ili osoba čiji se podaci obrađuju i temeljno pravo nadzornika podataka na slobodu izražavanja. Ta tijela prilikom tog odvagivanja moraju uzeti u obzir: (i.) doprinosi li objavljeni sadržaj raspravi od javnog interesa; (ii.) stupanj poznatosti osobe ili osoba u pitanju; (iii.) temu objave; (iv.) ranije ponašanje osobe u pitanju; (v.) sadržaj, oblik i posljedice objave u pitanju i (vi.) okolnosti u kojima su informacije prikupljene.